

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

สถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2567

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nation: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ ได้แก่ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดินร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) และการประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4 และสถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลโดยพิจารณาจากภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหาความต้องการของเกษตรกร และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด ได้จัดทำแผนกิจกรรม / โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-7
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	4-1
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-3
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินการของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2566	2-8
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2566	2-8
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	3-4
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	6-6
7-1	กิจกรรมที่จะดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน	7-5
7-2	กิจกรรมที่จะดำเนินการของหน่วยงานอื่น	7-10
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ โครงการนำร่อง ตำบลเหล่าอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-13

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด	2-1
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด	2-7
2-4	สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด	2-9
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2566	2-10
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด	3-4
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของ ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด	6-8
7-1	การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด	7-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการอย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566–30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและพหุภูมิ ประกอบด้วย

- 1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี
- 2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น
- 3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

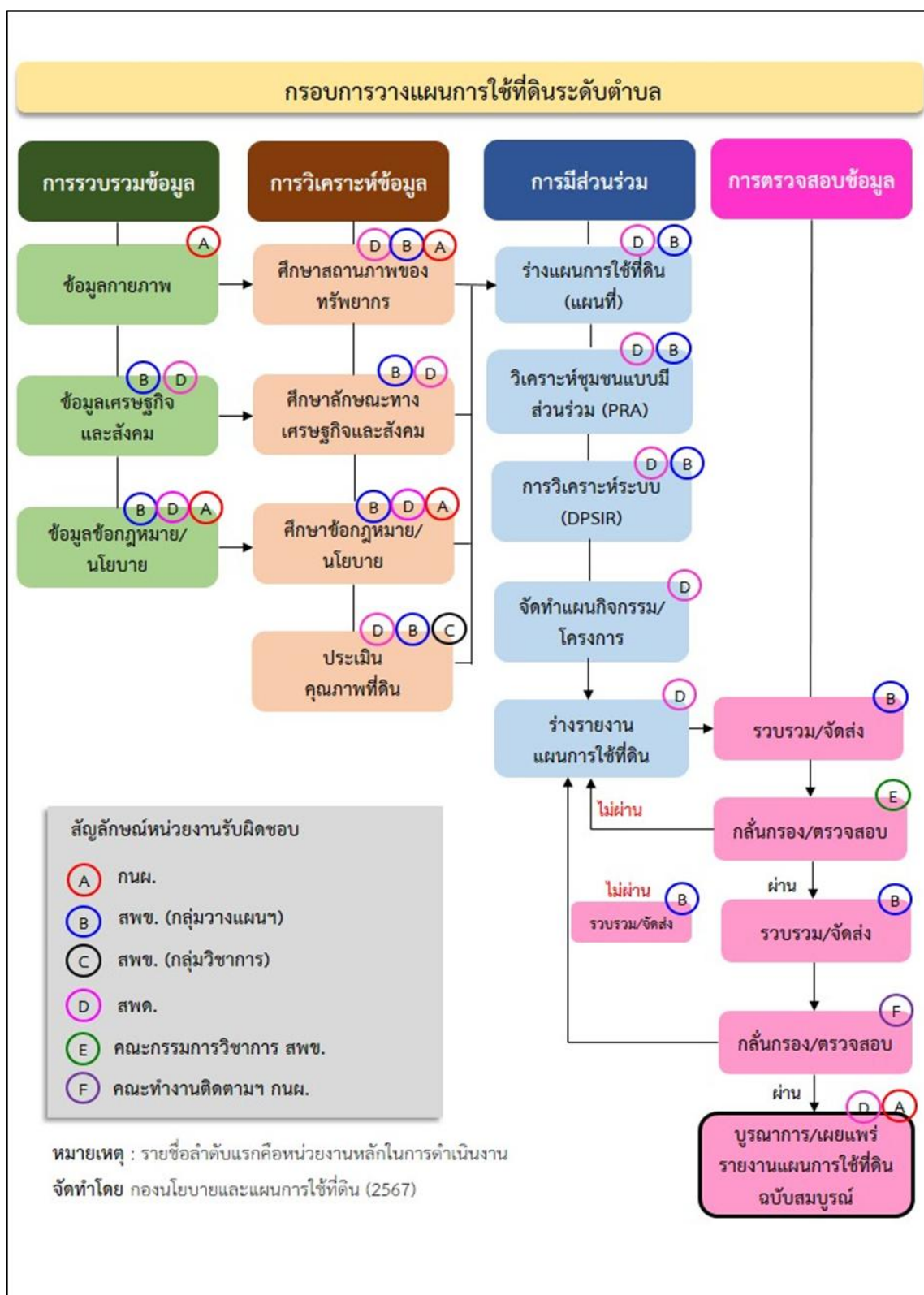
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจก้าวหน้า คุณภาพชีวิตดี” (องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่า, 2565)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเหล่า อำเภอร่องเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอร่องเขาหลวง มีพื้นที่ประมาณ 31.09 ตารางกิโลเมตร หรือ 19,430 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลอุ่มเม้า ตำบลไพศาล อำเภอร่องเขาหลวง ตำบลบึงงาม อำเภอร่องเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลชีเหล็ก ตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลเทอดไทย อำเภอร่องเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลเมืองน้อย อำเภอร่องเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลเหล่า อำเภอร่องเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านห้วยสนุก	หมู่ที่ 7 บ้านช่องแมว
หมู่ที่ 2 บ้านสะพานทอง	หมู่ที่ 8 บ้านหนองหล่ม
หมู่ที่ 3 บ้านบัวหลวง	หมู่ที่ 9 บ้านบัวหลวง
หมู่ที่ 4 บ้านเหล่า	หมู่ที่ 10 บ้านสหราษฎร์
หมู่ที่ 5 บ้านเหล่าหาด	หมู่ที่ 11 บ้านห้วยสมบูรณ์
หมู่ที่ 6 บ้านยางกลาง	

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลเหล่า อำเภอร่องเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดมีลักษณะพื้นที่ทั่วไปโดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ ถึง ค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยในบางพื้นที่ มีลำน้ำและห้วยที่สำคัญไหลผ่าน เช่น ห้วยดางเดี่ยว ห้วยยางเอน และคลองโครงการอีสานเขียว และหนองบัว เป็นต้น

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) พบว่า ตำบลเหล่า อำเภอกู่เซาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 35.9 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 17.8 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,391.2 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 111 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 263.2 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 18 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูการเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

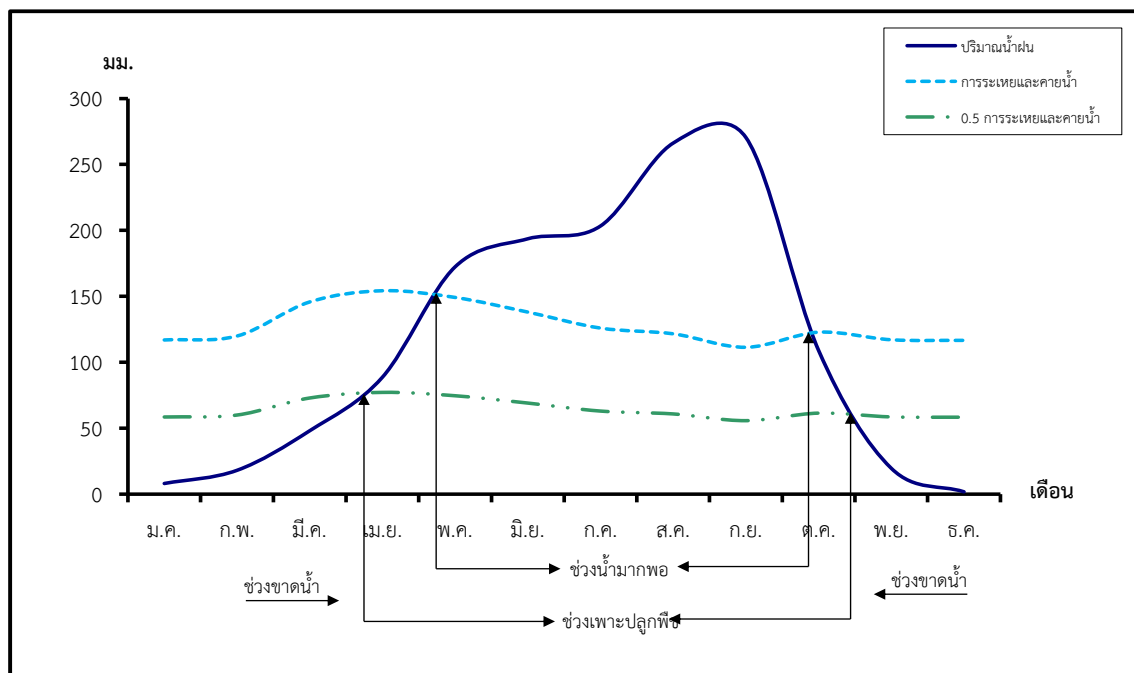
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด/1

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ² (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	17.8	30.6	23.7	65.0	7.5	1.7	107.3	7.4
ก.พ.	19.9	32.7	25.8	63.0	13.4	2.7	112.6	13.1
มี.ค.	23.1	34.9	28.5	62.0	48.1	5.1	142.0	44.4
เม.ย.	25.0	35.9	29.9	65.0	81.0	7.2	151.5	70.5
พ.ค.	25.5	34.7	29.4	74.0	180.3	14.1	145.1	128.3
มิ.ย.	25.6	33.8	29.2	76.0	194.1	14.9	133.5	133.8
ก.ค.	25.3	32.7	28.5	78.0	225.7	17.4	126.2	144.2
ส.ค.	25.2	32.2	28.2	80.0	257.5	18.0	120.9	150.8
ก.ย.	24.8	31.7	27.7	83.0	263.2	18.1	111.0	151.3
ต.ค.	23.3	31.7	27.1	77.0	99.5	8.9	123.7	83.7
พ.ย.	21.0	31.5	25.8	70.0	18.6	2.9	112.5	18.0
ธ.ค.	18.3	30.0	23.7	66.0	2.3	0.9	107.0	2.3
เฉลี่ย	22.9	32.7	27.3	71.6	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,391.2	111.9	1,493.3	947.8

หมายเหตุ: ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ต่ำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดร้อยเอ็ด

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอกู่เซาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2567) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,514 ไร่ หรือร้อยละ 7.79 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และโรงงานอุตสาหกรรม

2.5.2. พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 13,951 ไร่ หรือร้อยละ 71.80 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 11,898 ไร่ หรือร้อยละ 61.24 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว
- 2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 1,061 ไร่ หรือร้อยละ 5.46 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย และพริก
- 3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 654 ไร่ หรือร้อยละ 3.37 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ยูคาลิปตัส ยางพารา และ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม

4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 190 ไร่ หรือร้อยละ 0.97 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วงหิมพานต์ และมะม่วง เป็นต้น

5) พืชสวน มีเนื้อที่ 68 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก

6) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 72 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชไร่เลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนร้าง

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 8 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง และสถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3. พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 2,964 ไร่ หรือร้อยละ 15.25 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบสมบูรณ์ และป่าผลัดใบร่อยหรอสภาพพื้นที่

2.5.4. พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 448 ไร่ หรือร้อยละ 2.31 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หนอง บึง ทะเลสาบ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง และบ่อน้ำในไร่นา

2.5.5. พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 553 ไร่ หรือร้อยละ 2.85 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชไร่สลับไม้พุ่ม /ไม้ละเมาะ พืชไร่ธรรมชาติ และพื้นที่ลุ่ม

ตาราง 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอกู่เขหาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,514	7.79
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,386	7.13
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	93	0.48
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	35	0.18
A	พื้นที่เกษตรกรรม	13,951	71.80
A101	นาข้าว	11,898	61.24
A200	ไร่อ้อย	6	0.03
A203	อ้อย	190	0.98
A204	มันสำปะหลัง	855	4.40
A229	พริก	10	0.05
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	5	0.03
A302	ยางพารา	323	1.66
A304	ยูคาลิปตัส	326	1.68
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	8	0.04
A401	ไม้ผลผสม	98	0.50
A407	มะม่วง	12	0.06
A408	มะม่วงหิมพานต์	72	0.37
A502	พืชผัก	68	0.35
A700	โรงเรือนร้าง	10	0.05
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	50	0.26
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	12	0.06
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	6	0.03
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	2	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	2,964	15.25
F200	ป่าผลัดใบรกร้างพื้นที่	576	2.96
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	2,388	12.29

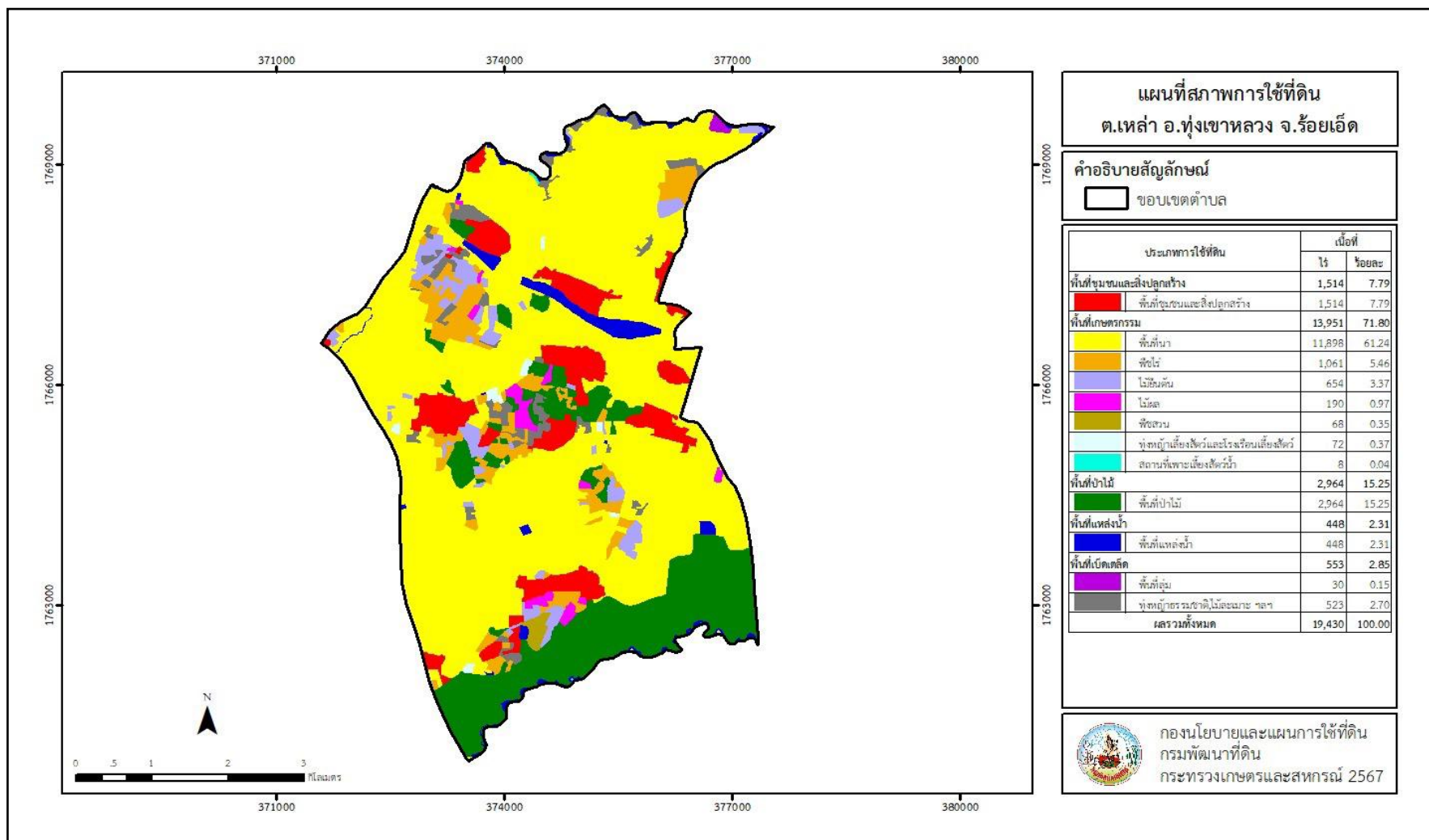

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	553	2.85
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	46	0.24
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	477	2.46
M201	พื้นที่ลุ่ม	30	0.15
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	448	2.31
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	155	0.80
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	237	1.22
W202	บ่อน้ำในไร่นา	56	0.29
ผลรวมทั้งหมด		19,430	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2567)

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลเหล่า มีประชากรรวม 5,267 คน แยกเป็นชาย 2,620 คน เป็นหญิง 2,647 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 169 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,384 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่เข้ามาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 977 ครัวเรือน หรือร้อยละ 70.59 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียน กรมส่งเสริมการเกษตร 407 ครัวเรือน หรือร้อยละ 29.41 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียด ในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเหล่า อำเภอกู่เซาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2567

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลเหล่า	1,384	2,620	2,647	5,267
หมู่ที่ 1 ห้วยสนุก	126	252	245	497
หมู่ที่ 2 สะพานทอง	155	306	308	614
หมู่ที่ 3 บัวหลวง	114	201	211	412
หมู่ที่ 4 เหล่า	225	473	466	939
หมู่ที่ 5 เหล่าหาด	96	187	196	383
หมู่ที่ 6 ยางกลาง	85	169	160	329
หมู่ที่ 7 ชองแมว	194	358	357	715
หมู่ที่ 8 หนองหล่ม	89	153	146	299
หมู่ที่ 9 บัวหลวง	143	263	268	531
หมู่ที่ 10 สหราษฎร์	118	201	215	416
หมู่ที่ 11 ห้วยสมบูรณ์	39	57	75	132

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	1,384	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	977	70.59
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	407	29.41

ที่มา : 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 19,430 ไร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,384 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 14.04 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบลมีเนื้อที่เกษตรกรรม 13,951 ไร่ หรือร้อยละ 71.80 ของเนื้อที่ตำบล และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 14.28 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา โดยจำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 977 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่ง เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย และบริโภคในครัวเรือน

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 203,804.53 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 57,411.99 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 141,515.39 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 39,865.06 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 62,289.14 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 17,546.93 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเหล่า อำเภอร่องเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลเหล่า	110,971.95	46,355.27	25,254.44	21,222.88	203,804.53	57,411.99	141,515.39	39,865.06
หมู่ที่ 1 ห้วยสนุก	178,254.72	29,992.53	22,662.26	27,464.62	258,374.13	72,839.52	123,316.11	34,764.65
หมู่ที่ 2 สะพานทอง	74,657.41	66,324.07	44,731.48	14,171.30	199,884.26	65,815.55	219,700.28	72,340.34
หมู่ที่ 3 บัวหลวง	93,906.25	47,421.88	23,593.75	19,828.13	184,750.00	49,266.67	132,481.30	35,328.35
หมู่ที่ 4 เหล่า	95,813.95	78,779.65	27,674.42	14,099.41	216,367.43	50,771.08	189,599.52	44,489.93
หมู่ที่ 5 เหล่าหาด	75,085.71	49,185.71	28,075.71	32,491.43	184,838.57	66,694.33	80,059.29	28,887.37
หมู่ที่ 6 ยางกลาง	171,691.18	17,926.47	21,314.71	5,441.18	216,373.53	57,250.58	126,022.06	33,344.36
หมู่ที่ 7 ซองแมว	81,583.13	31,528.13	23,512.50	40,121.25	176,745.00	53,156.39	107,529.38	32,339.66
หมู่ที่ 8 หนองหล่ม	113,924.05	33,689.87	17,031.76	14,702.53	179,348.22	51,521.85	134,941.78	38,765.09
หมู่ที่ 9 บัวหลวง	175,540.35	23,130.70	19,882.46	17,219.30	235,772.81	69,995.05	128,925.51	38,274.76
หมู่ที่ 10 สหราษฎร์	68,225.49	66,539.22	18,245.10	17,627.45	170,637.25	46,787.63	136,026.47	37,297.58
หมู่ที่ 11 ห้วยสมบูรณ์	122,333.33	34,000.00	31,500.00	21,666.67	209,500.00	53,262.71	111,533.33	28,355.93

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลเหล่า อำเภอกู่เขลาง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า, เขตวนอุทยาน, และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 2,613 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 64 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5A เนื้อที่ 5,995 ไร่

2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5B เนื้อที่ 13,435 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลเหล่า มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,391.2 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลเหล่า มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

1) แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ ห้วยดางเดี่ยว และห้วยยางเอน

2) แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ คลองโครงการอีสานเขียว หนองคางเดี่ยว หนองจอกหนองบัว หนองเป็ด หนองสิม

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลเหล่า มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 2 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลเหล่า อำเภอกู่เซาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 11 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 6 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Cni-sIA ชุดดินขำนิ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,672 ไร่ หรือร้อยละ 18.90 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Cni-f-sicIA ดินขำนิที่เป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 987 ไร่ หรือร้อยละ 5.08 ของเนื้อที่ตำบล เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,672 ไร่ หรือร้อยละ 18.90 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Re-sIA ชุดดินร้อยเอ็ด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นเนื้อที่ทั้งหมด 2,595 ไร่ หรือร้อยละ 13.35 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Re-col-sIA ดินร้อยเอ็ดที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,022 ไร่ หรือร้อยละ 5.26 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Re-pic-sIA ดินร้อยเอ็ดที่มีสีคลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 14 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Th-sicIA ชุดดินธวัชบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 963 ไร่ หรือร้อยละ 4.96 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 5 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Msk-sIA ชุดดินมหาสารคาม มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 40 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Msk-vtks-sB ดินมหาสารคามที่เป็นทรายหนามาก มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,053 ไร่ หรือร้อยละ 10.57 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Ptk-sIA ชุดดินพระทองคำ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 578 ไร่ หรือร้อยละ 2.97 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Ptk-sIB ชุดดินพระทองคำ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,620 ไร่ หรือร้อยละ 18.63 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Ptk-sB ชุดดินพระทองคำ มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,798 ไร่ หรือร้อยละ 19.55 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 88 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 0.45 ของเนื้อที่ภายในตำบล

อย่างไรก็ตามไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่แต่พบปัญหาดินทรายจัดมีเนื้อที่ 2,093 ไร่ หรือ ร้อยละ 10.78 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินมหาสารคาม(Msk) และ ดินมหาสารคามที่เป็นทรายหนา(Msk-vtks) รอยละเอียดของสมบัติดิน ต. เหล่า อ. กู่เซาหลวง จ. ร้อยเอ็ด แสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน(ดังแสดงในรูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลเหล่า อำเภอกู่เซาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

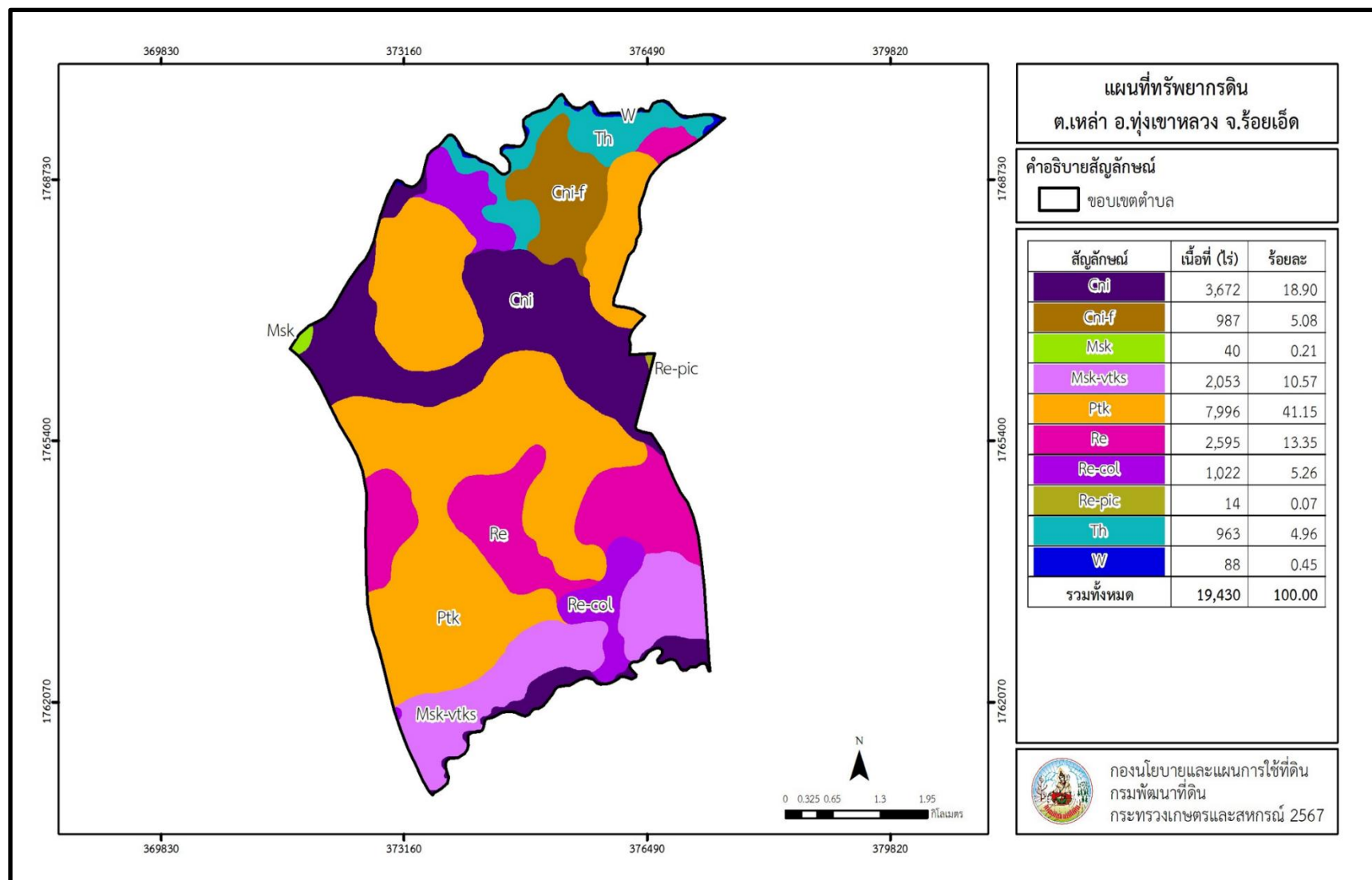
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม	ความจุแลกเปลี่ยน	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
				สมบูรณ์ของดิน	แคตไอออน (cmol/kg)		ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Cni-silA	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.5-6.0	6.0-6.5	<2	-	3,672	18.90
Cni-f-sic1A	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.5-6.0	6.0-6.5	<2	-	987	5.08
Msk-lsA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	35-75	5.5-6.0	6.0-7.0	<2	-	40	0.21
Msk-vtk-slsB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	35-75	5.5-6.0	6.0-7.0	<2	-	2,053	10.57
Ptk-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	578	2.97
Ptk-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	3,620	18.63
Ptk-lsB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	3,798	19.55
Re-slA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	2,595	13.35
Re-col-slA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.0	<2	-	1,022	5.26
Re-pic-slA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	14	0.07
Th-sic1A	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	>20	35-75	6.0-6.5	6.5-7.0	<2	-	963	4.96
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88	0.45
รวมทั้งหมด											19,430	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด

รูปที่ 3-1 แผนที่ทรัพยากรดิน ตำบลเหล่า อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน(PRA)เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลเหล่า คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) การชะล้างพังทลายของดิน
- 3) พื้นที่แล้งซ้ำซาก
- 4) ดินตื้น

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลเหล่า มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ปรับรูปที่ดิน และเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 2 ประการ คือ

- 1.1) การใช้ที่ดินผิดประเภท
- 1.2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

- 2.1) การจัดการที่ดินไม่เหมาะสมตามหลักวิชาการ
- 2.2) ฝนทิ้งช่วง / น้ำไหลบ่า
- 2.3) ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.4) ขาดแหล่งน้ำต้นทุน

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
- 3.3) ขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน
- 3.4) แล้งซ้ำซาก

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.2) รายได้ลดลงไม่เพียงพอต่อการใช้ชีวิต

- 4.3) เกิดการปนเปื้อนในดินและน้ำ
- 4.4) มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต
- 4.5) ดินตื้น เหมาะกับทำเกษตรบางประเภท
- 4.6) สูญเสียที่ดินทางการเกษตร
- 4.7) ตะกอนดินไหลบ่าเข้าหมู่บ้าน/แหล่งน้ำต้นเขินสูญเสียธาตุอาหาร
- 4.8) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 4.9) ขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ลาดชัน

- 5.1) คุ้มน้ำขบถลำห้วย
- 5.2) บ่อดักตะกอน
- 5.3) ฝายชะลอน้ำ
- 5.4) คันดิน
- 5.5) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
- 5.6) ปฎิรูปที่ดิน

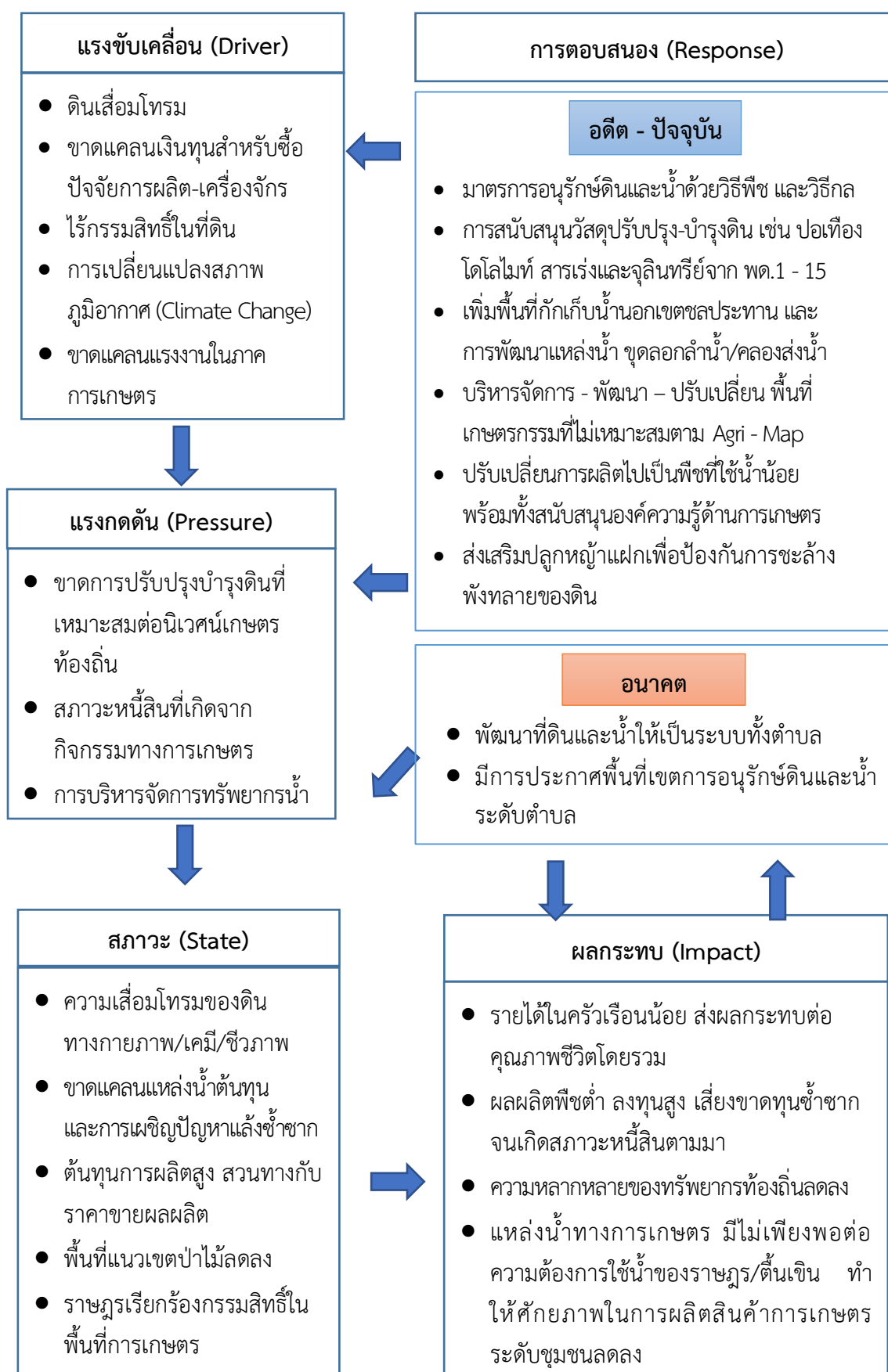
พื้นที่ราบ

- 5.8) จัดรูปแปลงนา
- 5.9) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
- 5.10) บ่อน้ำไร่นา
- 5.11) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
- 5.12) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- (2) เพิ่มปริมาณและคุณภาพกิจกรรมที่ตอบสนองในอดีต-ปัจจุบัน
- (3) เพิ่มพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์มากขึ้น

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.2.1. พืชหลัก ได้แก่ ข้าว ยางพารา อ้อย และมันสำปะหลัง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลือกปลูกข้าวนาปี ในช่วงต้นฤดูฝน อายุการเก็บเกี่ยวข้าว จากวันปลูกถึงวันเก็บเกี่ยวราว ๆ 5-6 เดือน (พฤศจิกายนถึงธันวาคม) สายพันธุ์ที่นิยมได้แก่ หอมมะลิ 105

2) ข้าวโพด เกษตรกรมีระยะเวลาการเพาะปลูกดังนี้ ในช่วงแรกระหว่างเดือนมีนาคมไปจนถึง เมษายนเกษตรกรจะมีการไถพรวนและยกร่องเพื่อเตรียมการปลูกข้าวโพด ก่อนปลูกในช่วงเดือน พฤษภาคม ไปจนถึง มิถุนายน จากนั้นข้าวโพดจะใช้ระยะเวลาราว ๆ 90 วันจึงจะพร้อมเก็บเกี่ยว ซึ่งจะ ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ที่ปลูก และ สภาพอากาศ สายพันธุ์ที่นิยมได้แก่ สุวรรณ 3851 (SW 3851), ลูกผสม เดียว CP 888 และพันธุ์ลูกผสม NK 6252 โดยเป็นสายพันธุ์ที่ทนแล้งและเหมาะสมกับดินร่วนปนทราย

4.2.2. พืชรอง ได้แก่ ถั่วเขียว ถั่วเหลือง และมะละกอ จากวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้นที่ได้จากการทำ PRA (Participatory Rural Appraisal) พบว่า เกษตรกรมีช่วงการเพาะปลูกที่ไม่แน่นอน ส่วนมากเป็นการ เก็บเกี่ยวผลผลิตจากพืชที่มีอายุมากกว่า 2 ปีขึ้นไป ได้แก่ ถั่วเขียว และ มะละกอ ส่วนมะนาวเกษตรกร มักจะขยายพันธุ์ในรูปแบบของกิ่งเพาะชำ อย่างไรก็ตามพืชรองเหล่านี้จำเป็นต้องเพาะปลูกในช่วงต้นฤดู ฝนเพื่อให้มีปริมาณน้ำที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต และจะให้ผลผลิตรอบแรกโดยขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ที่ เพาะปลูก และ วิธีการดูแล อย่างไรก็ตามพืชรองทั้ง 3 ชนิดจะใช้ระยะเวลาดังนี้

- 1) ถั่วเขียว ระยะเวลาการให้ผลผลิตครั้งแรกอยู่ที่ราว ๆ 8 – 12 เดือน
- 2) มะนาว ระยะเวลาการให้ผลผลิตครั้งแรกอยู่ที่ราว ๆ 10 – 18 เดือน
- 3) มะละกอ ระยะเวลาการให้ผลผลิตครั้งแรกอยู่ที่ราว ๆ 6 – 8 เดือน

เดือน ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
พืชหลัก												
1. ข้าว												
2. ข้าวโพด												
พืชรอง												
1. ถั่วเขียว												
2. มะนาว												
3. มะละกอ												

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัด

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และ คำรณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ถั่วเหลือง มะนาว มะละกอ

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลเหล่า อำเภอกู่เซาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลเหล่า อำเภอู่่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

หน่วยที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพด	กล้วย	มะนาว	มะละกอ
Cni-f-sic1A	S2os	S2os	S2s	S2os	S2os
Cni-silA	S2os	S2os	S3o	S2os	S2os
Msk-lsA	S2ons	S2ons	S3o	S2ons	S2ons
Msk-vtk-slsB	S2ewons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons
Ptk-lsB	S2ewons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons
Ptk-slA	S2ons	S2ons	S3zo	S2ons	S2ons
Ptk-slB	S2ewons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons
Re-col-slA	S2ns	S3o	S3o	S3o	S3o
Re-pic-slA	S2ns	S3o	S3o	S3o	S3o
Re-slA	S2ns	S3o	S3o	S3o	S3o
Th-sic1A	S2s	S3o	S2ns	S3o	S3o

หมายเหตุ: ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาด้านที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์แผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ถูกใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลหมายเหตุที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลวังหลวง อำเภอกู่เขลาง จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ คือ เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 2,613 ไร่ และ เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) 64 ไร่ อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5A เนื้อที่ 5,995 ไร่ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5B เนื้อที่ 13,435 ไร่ พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ รวม 2,427 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 12.49 ของเนื้อที่ตำบล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 1,987 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 12.49 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นแต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 440 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.26 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ซึ่งมีการบุกรุกแผ้วถาง ลุกเข้าไปในอาณาเขตป่าไม้ และ มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่มักพบทำเพื่อการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 13,417 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 69.05 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำเกษตร โดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้ มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีพื้นที่ทั้งหมด 9,587 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 49.34 ของพื้นที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 7,824 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 40.27 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และ ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 160 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.82 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล เช่น มะม่วง มะนาว มะละกอ และกล้วย

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 589 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้นท้องถิ่น เช่น สะเดา กระถินณรงค์ ยางนา ฯลฯ

(4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 993 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.11 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ อาทิเช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง

(5) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือเป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีพื้นที่ทั้งหมด 3,830 คิดเป็นร้อยละ 19.71 ของพื้นที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 3,788 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 19.71 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น เช่น ยูคาลิปตัส ยางนา

(3) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2340) มีเนื้อที่ 20 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมง ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ

4) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 72 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และ เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นเนื้อที่ 51 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่ตำบล

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 22 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่ตำบล

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,515 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.80 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ และเขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 1,480 ไร่ หรือ คิดเป็น ร้อยละ 7.62 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 35 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อ ผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 448 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.30 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 391 ไร่ หรือ คิดเป็น ร้อยละ 2.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 57 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 569 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.93 ของเนื้อที่ ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 976 ไร่ หรือคิด เป็นร้อยละ 5.02 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

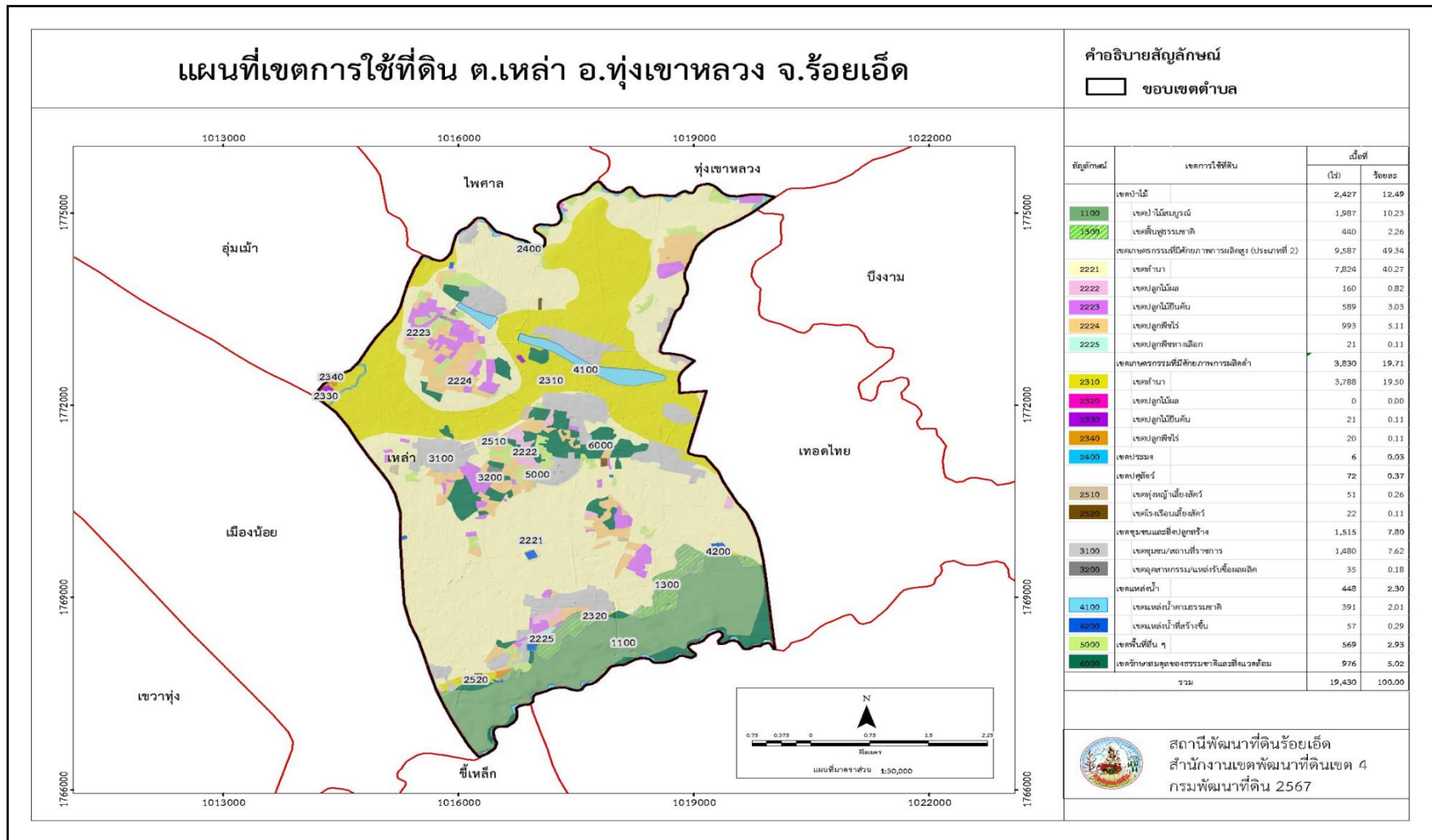
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
เขตป่าไม้	2,427	12.49
1) เขตป่าไม้สมบูรณ์	1,987	10.23
2) เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	440	2.26
เขตเกษตรกรรม	13,417	69.05
1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	9,587	49.34
(1) เขตทำนา	7,824	40.27
(2) เขตปลูกไม้ผล	160	0.82
(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	589	3.03
(4) เขตปลูกพืชไร่	993	5.11
(5) เขตปลูกพืชทางเลือก	21	0.11
2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	3,830	19.71
(1) เขตทำนา	3,788	19.50
(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น	21	0.11
(3) เขตปลูกพืชไร่	20	0.11
เขตประมง	6	0.03
เขตปศุสัตว์	72	0.37
1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	51	0.26
2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	21	0.11
เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,515	7.80
1) เขตชุมชน / สถานที่ราชการ	1,480	7.62
2) เขตอุตสาหกรรม / แหล่งรับซื้อผลผลิต	35	0.18
เขตแหล่งน้ำ	448	2.30
1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	391	2.01
2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	57	0.29
เขตพื้นที่อื่น ๆ	569	2.93
เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	976	5.02
ผลรวมทั้งหมด	19,430	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอร่องเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเหล่า อำเภอร่องเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในงบประมาณ 2567 ถึง 2570

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่า เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

- (1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้
 - (1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - (1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - (1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - (1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - (1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - (1.6) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
 - (1.7) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์
 - (1.8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - (1.9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)
- (2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้
 - (2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - (2.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน

- (3) พื้นที่แล้งซ้ำซาก มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้
- (3.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - (3.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - (3.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

- 1) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น
 - (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
 - (2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agriculture Practices: GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
 - (3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
 - (4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
- 2) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - (1) ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลเหล่า โดยกรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลเหล่า ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำจนเกิดแล้งซ้ำซาก และมีปัญหารองลงมา คือ ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์ในที่ดินปัญหาดังกล่าวนี้นำผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของดินจะรวมถึง (1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และ (2) เกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการจัดการดิน โดยในพื้นที่ตำบลเหล่ามีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ไม่มีการปรับเปลี่ยนปลูกพืชผสมผสาน กิจกรรมปลูกพืชหลังนาพบได้น้อยส่งผลให้โครงสร้างดินมีการเปลี่ยนแปลง อนุภาคเม็ดดินละเอียดขึ้น จึงทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินซึมผ่านได้ยากขึ้น ส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพในการอุ้ม – ระบายน้ำ ช่องอากาศในดินลดลง ธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุจะมีปริมาณลดลงตามไปด้วย เนื่องจากพืชได้นำไปใช้และบางส่วนที่ได้สลายตัวไป

ในกรณีของปัญหาการขาดแคลนนํ้า นั้น เกิดจากปัจจัย 2 ปัจจัย ได้แก่ (1) จากธรรมชาติ และ (2) จากกิจกรรมของมนุษย์ ในส่วนแรกเป็นผลกระทบโดยตรงจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ส่งผลให้ฤดูกาลคาดเคลื่อนจนเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง รวมถึงภาวะแล้งซ้ำซากที่เกิดขึ้นได้บ่อยขึ้นและมีระยะเวลายาวนานมากกว่าเดิม นอกจากนี้กิจกรรมของมนุษย์ก็เป็นตัวแปรเร่งให้ปัจจัยเหล่านี้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จากการเพิ่มขึ้นของประชากรส่งผลให้ความต้องการในอาหารเพิ่มขึ้น กิจกรรมทางการเกษตรจึงต้องปรับตัวเพื่อรองรับความต้องการเหล่านี้

ผลกระทบดังกล่าวทำให้การขาดแคลนนํ้าเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจึงจำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำในดินคงความชุ่มชื้น อุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาให้น้ำแหล่งน้ำต้นทุนโดยวิธีการต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการของราษฎร โดยประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบการขาดแคลนนํ้า สามารถสรุปได้ 3 ประการดังนี้

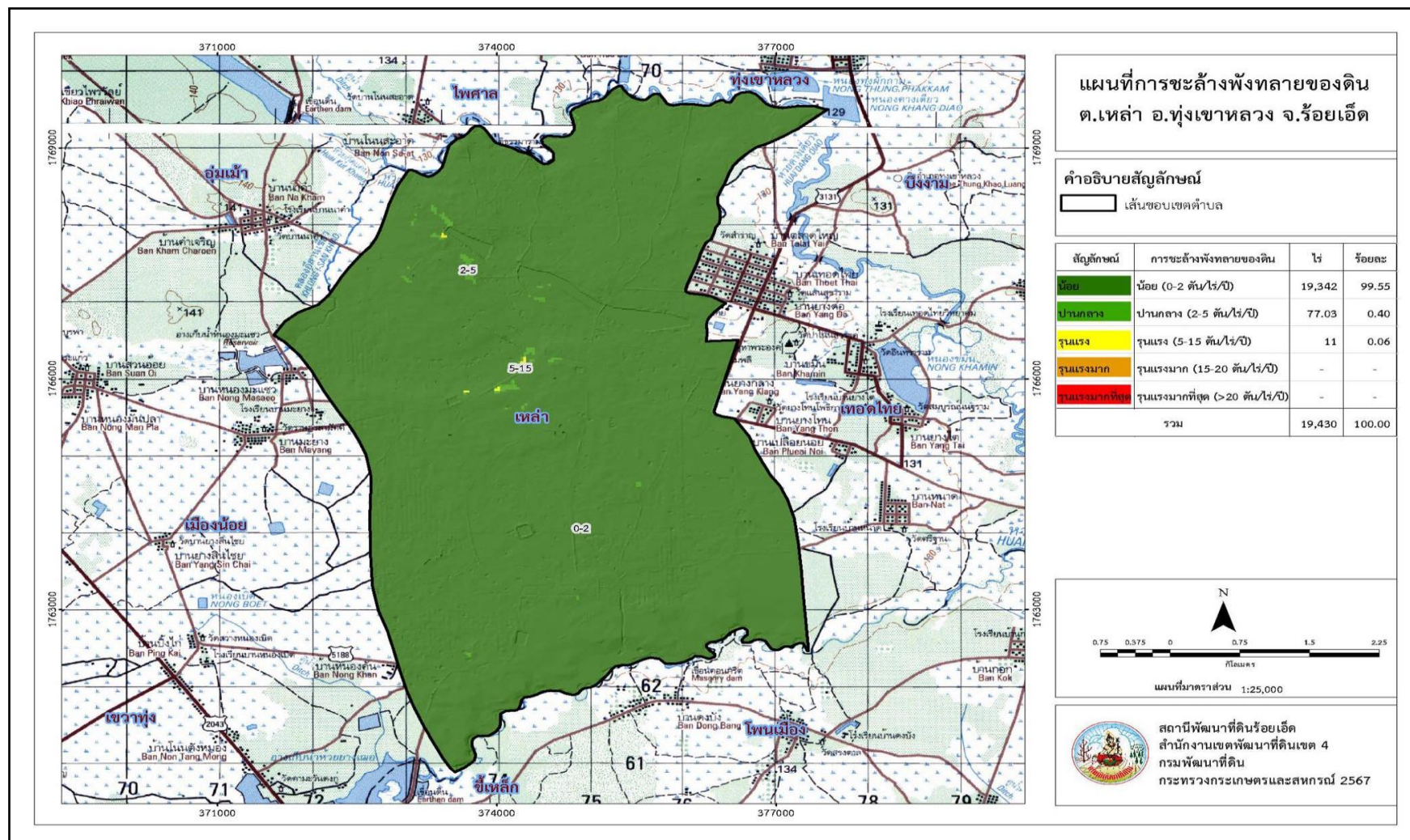
- (1) การขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะในปัจจุบัน ซึ่งรวมถึง อ่างเก็บน้ำ และฝายกั้นน้ำ
- (2) งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (3) ก่อสร้าง/ปรับปรุง คลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

อย่างไรก็ตามเพื่อตอบสนองต่อข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 3 ประการนี้ หลักจากวิเคราะห์และประเมินข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบัน จะสามารถสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบ้านใดหมู่บ้านหนึ่ง หรือ วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาระบบการขาดแคลนนํ้าระดับตำบลได้โดยสิ้นเชิง”

การแก้ไขปัญหาระบบการขาดแคลนนํ้า หรือ น้ำท่วม จำเป็นจะต้องดำเนินการควบคู่กันทั้งปัญหาระบบชลประทานของดิน (รูปที่ 7-1) โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ตำบลการจัดการพื้นที่ควรพัฒนาที่ดินและระบบน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง การก่อสร้างฝายกั้นน้ำ คลองส่งน้ำ การขุดบ่อบาดาล ปรับรูปที่ดินปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตที่ไม่เหมาะสม และการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวเกษตรกรจนเชื่อมโยงไปสู่ชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอกู่เซาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเหล่า อำเภอกู่เซาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน (เขตเกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่ทำนา เนื้อที่ 11,612 ไร่	1) การปรับปรุงบำรุงดิน	3,173,650
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 160 ไร่	(1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	256,000
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 610 ไร่	(2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	1,980,510
4. เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 1,013 ไร่	(3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	172,140
	(4) การพัฒนาเกษตรกรผู้ใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	68,000
	(5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	518,000
	(6) การรณรงค์เฝ้ากลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน	168,000
	(7) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	6,000
	(8) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	5,000
	2) การบริหารจัดการน้ำ	18,405,000
	(1) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map	1,875,000
	(2) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	11,750,000
	(3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ	3,000,000
	(4) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	1,780,000
	3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	1,740,000
	(1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	720,000
	(2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	1,020,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
5. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 21 ไร่	1) การปรับปรุงบำรุงดิน	458,250
	(1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	432,000
	(2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	10,000
	(3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	16,250
6. เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 51 ไร่ 7. เขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ 21 ไร่	1) การปรับปรุงบำรุงดิน	18,550
	(1) สารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสียและลดกลิ่นไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน	17,550
	(2) การส่งเสริมการผลิตและใช้สารอินทรีย์	1,000
8. เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 6 ไร่	1) การปรับปรุงบำรุงดิน	5,000
	(1) สารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสียและลดกลิ่นไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน	5,000
	2) การบริหารจัดการน้ำ	17,800
	(1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	17,800
	3) การฟื้นฟูและป้องกันการพังทลายของดิน	5,000
รวมเขตเกษตรกรรม	(1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	5,000
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	3,655,450
	2. การบริหารจัดการน้ำ	18,422,800
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	1,745,000
รวมแผนงาน/โครงการ		23,823,250

ตารางที่ 7-2 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1.เขตเกษตรกรรม เนื้อที่ 13,417 ไร่	1) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2) โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (สนง.เกษตรจังหวัด,ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว,) 3) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้านพืช ปศุสัตว์ และประมงแบบครบวงจรสู่เกษตรมูลค่าสูง (สนง.เกษตรจังหวัด, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร,ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว,สนง.ปศุสัตว์จังหวัด,สนง.ประมงจังหวัด,เกษตรและสหกรณ์จังหวัด) 4) โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแบบแปรรูป (สนง.เกษตรจังหวัด, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร,ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว,สนง.ปศุสัตว์จังหวัด,สนง.ประมงจังหวัด,เกษตรและสหกรณ์จังหวัด) 5) โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรรุ่นใหม่ (สนง.เกษตรจังหวัด, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร,ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว,สนง.ปศุสัตว์จังหวัด,สนง.ประมงจังหวัด,เกษตรและสหกรณ์จังหวัด,สนง.สหกรณ์จังหวัด) 6) โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (สนง.เกษตรจังหวัด, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร,ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว,สนง.ปศุสัตว์จังหวัด,สนง.ประมงจังหวัด,เกษตรและสหกรณ์จังหวัด) 7) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) (สนง.เกษตรจังหวัด, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร,ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว,สนง.ปศุสัตว์จังหวัด,สนง.ประมงจังหวัด,เกษตรและสหกรณ์จังหวัด,สนง.สหกรณ์จังหวัด) 8) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (สนง.เกษตรจังหวัด) 9) โครงการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด,สนง.สหกรณ์จังหวัด) 10) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เพื่อบริหารจัดการเชิงรุก Agri-Map (สนง.เกษตรจังหวัด, สนง.ประมงจังหวัด,เกษตรและสหกรณ์จังหวัด) 11) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน(สนง.เกษตรจังหวัด, เกษตรและสหกรณ์จังหวัด)
2.เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 72 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ไม่เหมาะสม(สนง.ปศุสัตว์จังหวัด) 2) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบแปลงใหญ่ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัด)
3. เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 448 ไร่	1) โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (ชลประทานจังหวัด) 2) โครงการขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร และระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (ชลประทานจังหวัด,สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด)

แผนการใช้ที่ดินตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลเหล่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568 - 2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														3,173,650
เขตทำนาข้าว/พืชไร่/ไม้ผล/ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	51,200	51,200	51,200	51,200	51,200	256,000	พต.
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	12	12	12	12	12	60	396,102	396,102	396,102	396,102	396,102	1,980,510	พต.
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	50,000	51,200	51,200	51,200	51,200	172,140	พต.
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	4	4	4	4	4	20	13,600	13,600	13,600	13,600	13,600	68,000	พต.
	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	แห่ง	1	1	1	1	1	5	103,600	103,600	103,600	103,600	103,600	518,000	พต.
	1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	17	17	17	17	17	85	33,600	33,600	33,600	33,600	33,600	168,000	พต.
	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	80	80	80	80	80	400	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	6,000	พต.
	1.8 สารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย	ไร่	24	24	24	24	24	120	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	พต.
เขตทำนาข้าว/พืชไร่/ไม้ผล/ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	2. การบริหารจัดการน้ำ													11,928,000	
	2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	-	-	-	-	-	-	2350,000	2350,000	2350,000	2350,000	2350,000	11,750,000	พต.
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	1	2	3	2	2	10	17,800	17,800	17,800	17,800	17,800	178,000	พต.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน													30,225,000	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	975,000	975,000	975,000	975,000	975,000	4,875,000	195,000	195,000	195,000	195,000	195,000	975,000	พต.
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	130,000	130,000	130,000	130,000	130,000	5,200,000	5,850,000	5,850,000	5,850,000	5,850,000	5,850,000	29,250,000	พต.
รวมเป้าหมายดำเนินงานและงบประมาณ														45,326,650	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณการเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. **ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)** รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. **ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565**. แหล่งที่มา : <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. **แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. **แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567)**. แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. **สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566)**. กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และ คำธณ ไทรพิภ. 2542. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ**. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2567. **แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2567. **รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566)**. แหล่งที่มา : <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop.1> 1 มีนาคม 2567.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่า. 2565. **สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานตำบลเหล่า**. สืบค้นจากแหล่งที่มา : <http://www.lao101.go.th/page.php?menuid=7>. 1 มีนาคม 2567.

ผู้จัดทำ

นางสาวสิญารัตน์ ณรงค์ศักดิ์รัตน์ ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด

นายปิยมิตร ภูคงน้ำ เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส

นายไชยันต์ โคตุเคน เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส

นางสาวนวลรัตน์ ยิ่งเจริญ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นายไวภูณัฐ คำสำลี นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

นางสาวสุพัตรา ปังชะ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

นายสำราญ บุญวิเศษ นักวิชาการเกษตร

นางสาวญาดา เอี่ยมพงษ์ นักวิชาการเกษตร

นายปริญญ์ เจริญหอม นักวิชาการเกษตร

นายวิรัตน์ ป้องเศร้า นักวิชาการเกษตร

นางปณิดา วงษ์วาสน์ นักวิชาการเกษตร

นายนิพนธ์ สมบัติล้วน นักวิชาการเกษตร

นายสมศักดิ์ เพชรลือชา นักวิชาการเกษตร

นายทรงศักดิ์ ศรีสุวรรณ นักวิชาการเกษตร

นายกฤษณะ สมบัติล้วน นักวิชาการเกษตร

นายวาทัญญ์ สุคติ นักวิชาการเกษตร

นายแก้วมหา มะยุระรักษ์ นักวิชาการเกษตร

ผู้ให้ข้อมูล

คณะเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก กำนันตำบลสวนจิก ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1-14
หมอดินอาสาประจำตำบลสวนจิก และหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน

